

مرمت قدیمی‌ترین چرم‌های کشف‌شده در ایران

تهران (پانا) - آثار چرمی به‌جامانده از «مردان نمکی معدن چهرآباد زنجان» که از قدیمی‌ترین اشیاء چرمی کشف‌شده از کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران شناخته می‌شود، حفاظت، مرمت و بازیابی شد.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه میراث‌ZWNJ&فرهنگی و گردشگری، نرگس افصلی‌ZWNJ&پور، سرپرست پروژه حفاظت و مرمت مجموعه آثار چرمی و چوبی به‌ZWNJ&دست‌ZWNJ&آمده از کاوش‌ZWNJ&های معدن چهرآباد زنجان، با بیان‌ZWNJ&این‌ZWNJ&که با توجه به ابعاد بین‌ZWNJ&المللی این پروژه و اهمیت و ویژگی‌ZWNJ&های اشیاء، ZWNJ&حفاظت و مرمت این مجموعه با دقت و بر اساس نتایج مطالعات پژوهشی به‌ZWNJ&روز صورت گرفت، اظهار کرد: اشیاء چرمی این مجموعه، قدیمی‌ZWNJ&ترین اشیاء چرمی پیدا شده از کاوش‌ZWNJ&های باستان‌ZWNJ&شناسی در ایران است.

او از اشیاء شاخص این مجموعه به کیسه چرمی و پوستین مربوط به دوره ساسانی و کفش‌ZWNJ&های چرمی هخامنشی اشاره کرد که اقدامات حفاظتی، بازیابی شکل اصلی و آماده‌ZWNJ&سازی برای ارائه در نمایشگاه‌ZWNJ&های پیش‌ZWNJ&رو توسط تیم اجرایی این پروژه در پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی انجام شد.

وی با بیان این‌ZWNJ&که در سال ۱۳۹۹ همکاری بخش حفاظت و مرمت آثار چرمی با پروژه پاکسازی بقایای انسانی مردان نمکی زنجان شامل دو فاز بوده است، افزود: فاز اول در موزه ملی روی پاکسازی و حفاظت چکمه چرمی مرد نمکی شماره ۱ انجام شد. در مرحله دوم که در موزه ذوالفقاری زنجان انجام شد بقایای چرمی مرد نمکی شماره ۵، پوستین، کفش‌ZWNJ&ها و غلاف شمشیر چرمی متعلق به مرد نمکی شماره ۴ و روی تعدادی چرم به جا مانده از مرد نمکی شماره ۳ عملیات پاکسازی، حفاظت و مرمت صورت گرفت.

افصلی‌ZWNJ&پور اظهار کرد: بخش حفاظت و مرمت آثار چرمی، در بخش مطالعات آزمایشگاهی، از همکاری متخصص بخش رنگینه و علوم الیاف در بررسی‌ZWNJ&های میکروسکوپی سطح، با استفاده از لوپ دیجیتالی و رنگ‌ZWNJ&سنجی برای اندازه‌ZWNJ&گیری میزان پاکسازی با استفاده از دستگاه رنگ‌ZWNJ&سنج و برای انجام مطالعات بیولوژی از متخصص بیولوژیست این پژوهشکده بهره گرفته است.

این کارشناس حفاظت و مرمت گفت: این پروژه‌ZWNJ&ها با همکاری نزدیک پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی-فرهنگی با اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان زنجان، موزه ملی ایران، موزه معدنکاری بوخوم آلمان و اداره کل موزه‌ZWNJ&ها و اموال منقول تاریخی – فرهنگی، اجرا شده است.

وی ادامه داد: سابقه همکاری بخش حفاظت و مرمت آثار چرمی این پژوهشکده با پروژه بین‌ZWNJ&المللی مردان نمکی زنجان در ابتدا به انجام حفاظت اضطراری روی یک دستکش چرمی در موزه ذوالفقاری زنجان در سال ۱۳۹۶ و همکاری با مؤسسه باستان‌ZWNJ&شناسی آکادمی علوم اتریش و بخش حفاظت و مرمت موزه مرکزی روم- ژرمن ماینز آلمان در سال ۱۳۹۸ بوده است.

این کارشناس حفاظت و مرمت افزود: در سال ۱۳۹۸ پروژه حفاظت و مرمت مجموعه آثار چرمی و چوبی به‌ZWNJ&دست‌ZWNJ&آمده از کاوش‌ZWNJ&های معدن چهرآباد زنجان با مدیریت شهرداد امین شیرازی و به سرپرستی من در رأس تیمی از کارشناسان حفاظت و مرمت انجام شد که در آن اقدامات حفاظتی و مرمتی روی ۳۳ شیء چرمی، ۷ نمونه الیاف گیاهی، ۲۳ شیء چوبی و ۴ نمونه بقایای استخوان حیوانات صورت گرفت.

وی هدف اصلی از اجرای این طرح را هویت‌ZWNJ&بخشی و شکل‌ZWNJ&دهی به اشیایی که بیشتر جنبه مطالعاتی داشتند و

تبدیل کردن آن‌ها به اشیای موزه‌ای اعلام کرد.

به گفته افصلی‌پور، روند کلی حفاظت و مرمت انجام‌شده در این پروژه، مستندنگاری و آسیب‌نگاری، تهیه شناسنامه عمومی و حفاظتی و مرمتی تخصصی، انجام آزمایش‌های بیولوژیکی، آزمایش‌های شیمی‌تر، بررسی با میکروسکوپ دیجیتالی، پاکسازی مکانیکی، برداشتن برچسب، نرم کردن و رطوبت‌دهی قطعه‌یابی، وصالی و چسباندن قطعات، استحکام‌بخشی، بسته‌بندی و عکاسی نهایی بوده است.

مردان نمکی به شش مومیایی کشف‌شده از معدن نمک چهرآباد استان زنجان گفته می‌شود. پیکر سه مرد در زمستان سال ۱۳۷۲ هنگام معدن کاری و خاکبرداری پیدا شد که برخی به شدت آسیب دیدند. سه جسد دیگر را سال‌های بعد در کاوش‌های باستان‌شناسی یافتند. آزمایش‌های سال‌یابی کربن روی این شش مرد نمکی نشان می‌دهد سه تن آن‌ها به دوران هخامنشان و دو مرد دیگر به اواخر دوران ساسانی ربط داشته‌اند.